

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Bogatul și săracul Lazar.

Ev. dela Luca 16. 19—31

Era un om oarecarele bogat, și sa îmbrăcat în porfiră și în vison, veselindu-se în toate zilele minunat. Și era un sărac oarecarele, anume Lazar, carele zăcea înaintea ușii lui plin de bube, și poftia să se sature din sfărmiturile, cari cădeau din masa bogatului; ci și câinii venind lingeau bubele lui.

Și a murit săracul, și l'au dus îngerii în sânul lui Avram ^{a)}; și a murit și bogatul, și l'au îngropat. Și în iad ridicându-și ochii săi, fiind în munci, văzut-a pre Avram de departe, și pe Lazar în sânul lui, și strigând, a zis: părinte Avrame, miluește-mă și trimite pe Lazar să-și întingă vârful degetului în apă, și să recorească limba mea, căci mă chinuiesc în văpaia aceasta.

Iară Avram a zis: fiule, adu-ți aminte, că ai luat cele bune ale tale în viața ta, și Lazar așisderea cele rele; deci acum acesta aici se mângăie, iară tu te chinuiești. Și peste toate acestea, între noi și între voi mare prăpastie s'a întărit, încât cei ce ar vrea să treacă de aici la voi, să nu poată, nici de acolo la noi să treacă. Și a zis: rogute dară, părinte, ca să-l trimiți în casa tatălui meu, căci am cinci frați să le mărturisească lor, ca să nu vie și ei la acest loc de muncă. Și a zis Avram lui: au pe Moise și pe proroci, să-i asculte pe ei. Iară el a zis: ba, părinte Avrame, ci de va merge cineva din morți la dânșii, se vor pocăi. Și i-a zis lui: dacă pre Moise și pe proroci nu-i ascultă ^{b)}, măcar de s'ar și scula cineva din morți, nu vor crede."

a) Locul de odihnă al sfinților până când a deschis Domnul Hristos cerul.

b) De nu ascultă de slujitorii lui Dumnezeu, de nimeni nu ascultă.

Din Istoria Biblică A VECHIULUI TESTAMENT.

21. Iosif se face cunoscut.

Domnia lui Amenamhat III. este punctul culminant al înfloririi și strălucirii egyptiene, cu moartea lui în 1801 a. Hr. urmează o decadență bruscă, care este provocată de certuri pentru succesiunea la tron, nici despre fiul nici despre fata lui cari au succedat pe rând după el nu știm nimica, nici despre dinastia următoare, carea este a XIII-ea și a domnit dela 1788—1680.

Ce proporții a luat aceasta decadență, ne arată în destul faptul, ca în acestia o sută și câțiva ani s'au pârindat nu mai puțin ca șasezeci de regi, și după ce și dintre ei au fost câțiva, cari au domnit mai mulți ani, cei mai mulți dintre acesti regi nu s'au bucurat de strălucirea tronului decât câteva săptămâni, cel mult câteva luni. Intre acesti domnitori au fost mai mulți din dinastia legitimă, însă domnia lor a fost intreruptă de usurpatori, cei mai mulți militari și foarte puțini din acesti șasezeci de domnitori vor fi murit cu o moarte naturală.

Epoca următoare (1680—1580) supranumită a hycosilor, se împarte pe patru dinastii (XIV—XVII.) și este marcată prin o anarhie și război mare.

În această epoca a dominației străine, istoria ne-a reținut pe lângă 49 numuri a regilor din dinastia hycosilor, cari au fost stăpânii adevărați ai situației, alte 74 nume de ai regilor naționali, însă nici ordinea succesiunii lor o nu cunoaștem, nici aceea nu știm, cari au domnit în acelaș timp deodată, căci în aceasta epocă afară de Nubia care și-a căpătat independența vremelnică, Egiptul superior, de mijloc și Delta Nilului au

avut câte un rege, dacă nu cu puteri reale, cel puțin fictiv și tolerat de hycsoși, cărora le convenia aceasta fărâmițare a unității naționale.

Hycsosii erau un popor de nomazi, cari ispitiți de bogăția și strălucirea Egyptului, folosindu-se de slăbiciunea momentană a țării, au invadat-o și au ocupat-o fără luptă.

Pornind de-odată cu marea massa a indo-germanilor pe la 2000 a. Hr. de pe stepele de lângă Qus, au străbătut Mesopotania și Siria și trecând prin strimtoarea de lângă Suez, s'au așezat în delta Nilului. Dominarea lor au întins-o asupra Siriei și Egyptul l'au ținut ocupat până unde l'au putut stăpâni prin armata lor. Însă în măsura, în care s'au familiarizat cu luxul și plăcerile vieții din Egypt, a slăbit tot mai mult dominația lor. De egyptienii ei nu erau altcum apostrofați ca „necurații” și „blăstâmații.”

Aceasta era situația Egyptului în timpul lui Iosif, de și faraonul lui Iosif încă nu s'a putut identifica, se crede că este unul dintre regii Apophis din dinastia XV.

Pentru un faraon străin, cum era el — un guvernator ca Iosif — era de toate incredere și pentru aceea este natural dacă Faraonul auzind că au venit frații lui Iosif „aceasta plăcu lui Faraon și servilor săi. Și Faraon zise lui Iosif: zi frașilor tăi: Aceasta se faceți: Încărcați-ve vitele voastre și vă duceți în pământul Hanaan, și luând pre părintele vostru și familiile voastre veniți la mine și eu voi da vouă cele mai bune din pământul Egyptului, și veți mânca grăsimea pământului.” (45. 16—18.)

O astfel de inmigrare a unui element străin, loial faraonului putea să întărească dominația usurpatoare a hycosilor; și aceasta era cu atât mai bine venită că spiritul agresiv al elementului invadat a început să slăbească.

Așa a servit foamea din Egypt și Hanaan planului dumnezeesc, de a conduce pre Izrail în Egypt. Iosif a fost acela, care a intr'oduz pe Izrail în aceasta țară, și pentru aceea lui trebuie să-i se atribuie meritul pentru dezvoltarea, la care poporul Izraelit era să ajungă acolo. În desfășurarea evenimentelor vieții lui Iosif ni se arată în mod admirabil acțiunea Providenței dumnezeiești. Precum vânzarea lui de sclav și închisoarea lui au fost mijloacele de cari s'a servit Dumnezeu, ca să-l ridice de cârmuitor al Egyptului, așa ura frașilor a servit la scăparea și

mântuirea lui proprie și a poporului care din ei era să se nască.

Iosif este un prototip al poporului său. El a fost premergătorul aceluia în Egypt, unde a crescut de a devenit bărbat, acolo a fost timp îndelungat în închisoare, însă din aceea umilire a ajuns la libertate și a fost înălțat. Așa era șederea poporului Izraelit în Egypt timpul adolescenței lui, acolo trebuia să fie umilit în grea robie, de unde apoi a fost eliberat de brațul înalt al Domnului în mod strătucit. Dară Iosif este prototipul și al Domnului Isus Hristos: ca cel mai iubit Fiul al Părintelui, ridicat asupra frașilor săi cu nespuse bogății în ordinea naturei și a darului, pentru aceea urit, pizmit, vândut de ei a fost întemnițat, și din aceasta umilire ridicat la tronul Egyptului, a fost mântuitorul poporului său.

„Și acestea toate în chipuri s'au întâmplat lor, și s'au scris spre învățătura noastră, la cari sfârșiturile veacurilor au ajuns.”

Cunoașterea acestui plan dumnezeesc trebuia să risipească din inima lor ori ce frică, față de situația majestică a lui Iosif: „Nu vă temeți — a zis el pentru aceea frașilor săi — au doară în locul lui Dumnezeu sunt eu? Voi ați avut cugetele rele în contra mea, dar Dumnezeu le-a întors spre bine, ca să facă ceea ce vedeți astăzi, adecă să păstreze popor mult. Acum el ară, nu vă temeți.

Din catehism.

98. Cine e Spiritul Sfânt ?

(Urmare.)

Cumcă aceasta a fost din cele dintâiu începuturi credința Bisericei, ne arată faptul că în conciliile ecumenice din 431, 450 și 453 atât reprezentanții orientului cât și cei ai occidentului au primit epistoala sinodală a stului Cyril din Alexandria ca concludența Bisericei, în care spune că: „Spiritul Sfânt nu este străin de Fiul, căci se chiamă Spiritul adevărului și fiind Hristos adevărul, Spiritul Sfânt dela El și dela Tatăl purcede.”

Chiar și ereziile orientului din acele vremuri, și limbajul de multe ori batjocuritor al ereticilor este o dovadă lângă învățătura din început a Bisericei despre purcederea Spiritului Sfânt și dela Fiul.

Ereziile macedoniane au învățat că Spiritul Sfânt este creat de Fiul, este făptura Fiului, aceasta idee s'a putut naște numai din credința originii Spiritului Sfânt din Fiul.

Tot acești macedonieni batjocurând învățătura Bisericii au zis că Dumnezeu Tatăl este moșul — bunicul — Spiritului Sfânt, aceasta blasfemia numai cu supoziția purcederii Spiritului Sfânt de la Fiul are un înțeles.

După ce în certurile iconoclastice nu s'a tras la îndoială purcederea Spiritului Sfânt și de la Fiul, se vede că — până la Fojiu — întreaga biserică orientală s'a ținut de învățătura Bisericii universale în privința purcederi în afară de un mic număr de eretici.

Cu toate că aceasta era învățătura Bisericii în simbolul credinței niceo-constantinopolitan nu s'a introdus despre Spiritul Sfânt decât formula „carele dela Tatăl purcede.”

Ostrogotii ariani din Spania, venind înderept la catolicism pentru ei s'a întocmit în 447 în conciliul II. provincial din Toledo (Spania) simbolul credinței că Spiritul Sfânt purcede de la ambele persoane, tot așa se găsește aceasta expresie în hotărârile conciliului VII provincial din Toledo, din anul 653. Într-o psaltire găsită în Utreht din veacul al VI-a este introdusă mărturisirea credinței athenasiane din veacul al V-a care spune că Spiritul Sfânt purcede de la Tatăl și de la Fiul.

După Spania s'a introdus aceasta definiție în biserică gallicană.

În 810 în conciliul provincial din Roma papa Leon III-a aprobat învățătura purcederii Spiritului Sfânt de la Tatăl și dela Fiul însă a reprobat introducerea acestei definiții în simbolul credinței, căci în biserică romană până atunci nu era introdusă.

Nu s'a poate fixa precis începutul ereziei — ca Spiritul Sfânt numai de la Tata purcede — nici autorul ei, în tot cazul Fojiu arhiepiscopul Constantinoplei în 867 și urmașul lui de mai târziu Mihail Cerulariul în 1053 sunt cei mai autorizați reprezentanți ai acestei erezii, care subțit acest din urmă a luat forma definitivă.

Fără de aceasta învățătură Biserica catolică în conciliile ecumenice IV Lateran 1215 și II. Lyonais 1274 a precizat învățătura ei, care apoi în conciliul din Florența 1439 a fost consfințită în forma ei definitivă, că adevărat Spiritul Sfânt de la Tatăl și Fiul purcede, cu următorul adaus. „În afară de

aceasta definiem ca cuvântul explicativ „și dela Fiul” pentru mărturisirea adevărului, față de necesitățile ce amenință în prezent cu drept și raționabil s'a adăugat la simbolul credinței.”

Cum am mai arătat într'un alt articol la acest conciliu au participat însuș împăratul Ioan VII Paleolog, patriarhul din Constantinopol, delegații celorlalți patriarhi din orient, 17 mitropoliți greci, între cari și Demian al Moldovei, și alți. În privința purcederii Spiritului Sfânt ambele părți au ajuns la formula arătată care a fost și subscrisă în afară de Marc al Efesului. Când s'a recitat în conciliu simbolul credinței, părinți greci ca să deie o dovadă și mai mare de convingerea lor, cuvintele „carele de la Tatăl și de la Fiul purcede” au repetat-o de două ori.

Nu peste mult după aceasta episcopi greci remași acasă și poporul asmuțat de călugări a afurisit unirea încheată și pe acei arhiepiscopi, cari au promovat-o.

Biserica ortodoxă acuză Biserica catolică de introducerea formulei de credință amintită, și în aceasta argumentare se referă la hotărârea conciliului din Efes, care oprește introducerea articolelor noi și simbolul credinței.

În afară de aceea, că — cum am arătat — în biserică era continuă învățătura despre purcederea Spiritului Sfânt dela Tatăl și dela Fiul, cum am arătat într'un alt articol simbolul credinței niceo-constantinopolitan în cursul secolilor în repețite rânduri a suferit modificări amplificându-se, lărgindu-se cu deplin asentimentul părinților greci, într'un cât au fost de față la conciliile respective, precum este un drept necontestat al Bisericii de a defini credința catolică față de învățăturile eretice ale diferitelor epoci ori de câte ori se recere aceasta, precum a și făcut aceasta Biserica în totdeauna, în afară de toate acestea hotărârea conciliului din Efes se referă la inovații și introduceri particulare.

Cu aceasta terminăm explicațiile asupra stei Treimi. Este taina cea mai sublimă a credinței, nici nu putem vorbi despre aceasta taină cu cuviință destulă. Cum vrei explica ceva — zice Sf. Augustin — cu limba, ce inima ta nu poate să o înțeleagă, pentru aceea este bine să încheiăm cu cuvintele Sf. Apostol Pavel către Timoteiu: „O Timotee, lucrul ^{a)}, cel întredințat ție păzește-l depăr-

a) Credința ce ai auzit-o din gura mea.

tându-te de glasurile deșarte cele spurcate, și de toate vorbele cele potrivnice ale cunoștinței celei cu nume mincinos pe carea unii mărturisindu-o dela credință au răfăcit. Darul cu tine." Amin. (Tim. I. 6, 20.)

Biblioteca din Gherla. Seria II. pentru Popor. No. 7. *Adevărata Biserică a Domnului Nostru Isus Hristos. Cercetări teologice-istorice* Partea III. Capul Bisericii. Papa dela Roma. Papa urmașul legiuit al Sfântului Petru, Singurul cap suprem al Bisericii. Infalibilitatea, supremația sau primatul Papei. Ori cu Papa și cu Isus Hristos ori fără Papa și fără Isus Hristos. Prelucrare de Dr. Victor Bojor canonic. Este acest tractat o vrednică continuarea celor două cărți apărute mai n'ainte. Se poate procura dela auctor in Gherla.

Scrisoarea enciclică a sfântului părinte Papa Piu XI. despre adevărata unire religioasă îndreptată către Patriarhi, Primați, Arhiepiscopi, Episcopi și alți Ordinari locali, care în întreaga lume a produs o adâncă impresiune, a apărut în broșură separată cu o precuvântare (Scurtă lămurire) a Preasf. Ep. Mihail Robu al Iașilor și cu un adaus de Rugăciune către Maica Sfântă pentru a obține prin mijlocirea ei întoarcerea bisericilor despărțite la unitatea credinței.

O mică cârtică este aceasta și ar fi de dorit să se găsească în casele tuturor cărturarilor fie de ori ce condițiune. Prețul 4 Lei. Se poate procura la Librăria Asociațiunei Sighet.

Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș sub numire de

„Biblioteca poporală creștină din Maramureș”

până în prezent a scos de sub tipar următoarele cărți de mult folos:

- No. 1. „Marele dar al credinții.” de Părințele dela Bistrița Prețul 6 Lei
- No. 2. „Mărturisirea sau Spovedania” de P. d. B. Prețul 6 Lei
- No. 3. „Duminicile dela Paști până la Rusalii” de P. de sub Munte. Preț 6 Lei
- No. 4. „Datorințele Părinților față de copiii lor” de P. d. B. Prețul 4 Lei
- No. 5. „Duminicile după Rusalii până la ziua Crucii” Prelucrare de P. de sub Munji Prețul 6 Lei
- No. 6. „Dumnezeu și Preasfânta Treime” Prelucrare de P. d. B. Prețul 6 Lei
- No. 7. „Porunca a șaptea alui Dumnezeu” să nu furi. Prelucrare de P. d. B. Prețul 4 Lei
- No. 8. „Duminicile după ziua Crucii până la Crăciun de Păr. sub M. Pr. 8 Lei
- No. 9. „Duminicile după Crăciun până la Paști” Prelucrare de Păr. de sub Munte. Prețul 10 Lei.
- No. 10. „Datorințele mamelor față de prunci.” Prelucrare de P. d. Bistrița. Preț. 4 Lei
- No. 11. „Înruparea Fiului lui Dumnezeu. Prelucrare de Păr. d. Bistrița. Preț. 10 L
- No. 12. „Adevărata Biserică Creștină”. Prelucrare de Părințele dela Bistrița. Preț. 12 Lei.
- No. 13. „Să iubim pe Domnul Nostru Isus Hristos.” Prelucrare de Părințele d. Bistrița. Prețul 12 Lei.

Calendar săptămânal.

3—9 Noemvrie 1929.

3. Dumineca V. d. înălț. Sf. Cruci (Ev. Luca 16, 19.) M. Achepsima.
4. Luni. C. Ioanichie.
5. Marți. M. Galactean.
6. Mercuri. P. Pavel.
7. Joi. Ss. 33 Martiri din Meletina.
8. Vineri. Arhistrategi Mihail și Gavril.
9. Sâmbătă. M. Onisifor.